

PHẪU THUẬT NỘI SOI BỆNH LÝ KHỚP GỐI

Khi bạn bị viêm khớp gối, bị dị vật vùng khớp gối, đau khớp do thoái hóa giai đoạn sớm... phẫu thuật nội soi là phương pháp có thể can thiệp những triệu chứng này.

Cấu tạo của khớp gối

Khớp gối bao gồm hai mặt khớp đó là mặt khớp lồi cầu đùi và mâm chày và mặt khớp giữa lồi cầu đùi và bánh chè. Giữa mặt khớp lồi cầu đùi và mâm chày có cấu trúc sụn gọi là sụn chêm. Sụn chêm nằm chêm giữa mặt sụn khớp lồi cầu đùi và mâm chày nhằm mục đích giảm sốc khi sụn khớp lồi cầu đùi và mâm chày tiếp xúc trong quá trình vận động.

Mặt khác sụn chêm còn có tác dụng giữ cho khớp gối được vững vàng khi vận động. Có hai sụn chêm gồm sụn chêm trong và ngoài nằm trong khoang khớp gối trong hay ngoài.

Khớp gối được giữ vững nhờ hệ thống dây chằng bên trong, bên ngoài và hai dây chằng chéo trước và chéo sau nằm bên trong khớp gối. Dây chằng chéo trước có tác dụng chính là giữ không cho mâm chày trượt ra trước và dây chằng chéo sau giữ cho mâm chày không bị trượt ra sau. Dây chằng bên ngoài giúp gối không bị vẹo trong, dây chằng bên trong giúp cho gối không bị vẹo ra ngoài.

Toàn bộ khớp gối được bao phủ bởi một lớp màng hoạt dịch có tác dụng tiết ra dịch khớp với lượng vừa đủ để bôi trơn quá trình vận động của khớp gối giống như nhớt xe vậy. Tuy nhiên, màng hoạt dịch còn có tác dụng chống viêm nhiễm. một khi bị chấn thương hay do viêm nhiễm, bao hoạt dịch có thể bị dày lên, tiết nhiều dịch khớp làm khớp gối sưng lên. Bao hoạt dịch dày lên cũng làm cản trở thuốc ngấm vào khớp, làm giảm tác dụng điều trị.

(Hình minh họa: N.A, TTO)

Vai trò của phẫu thuật nội soi

Trong những thập niên gần đây, với sự phát triển của các ngành kỹ thuật, các dụng cụ phẫu thuật nhỏ và chính xác ra đời, trong đó phải kể đến ngành nội soi. Nội soi khớp gối là dùng một nguồn sáng lạnh đưa vào trong gối, thông qua 1 máy quay nhỏ (camera) toàn bộ hình ảnh trong khớp gối sẽ được trình chiếu trên 1 màn hình ti vi với một độ phóng đại nào đó. Phẫu thuật viên nhờ đó sẽ nhìn thấy rõ mọi cấu trúc nằm trong khớp gối.

Hình mổ nội soi khớp gối, một lỗ dùng cho camera, một lỗ khác dùng để cho dụng cụ vào thực hiện các thao tác phẫu thuật. nước muối sinh lí được dùng để bơm phồng khớp gối.

Một hoặc nhiều đường mổ nhỏ khác sẽ được tạo ra nhằm đưa các dụng cụ vào trong khớp gối để thực hiện các thủ thuật. Thuận lợi của loại phẫu thuật này là gây ra ít đau hơn do đường mổ nhỏ, thời gian hồi phục sớm hơn, và trong một số trường hợp chính xác hơn so với mổ hở. Ngày càng phẫu thuật nội soi khớp nói chung và khớp gối nói riêng càng có nhiều chỉ định. Đối với khớp gối, nội soi có thể dùng để hỗ trợ trong các trường hợp sau :

1. Dùng để chẩn đoán khi mà với các phương tiện chẩn đoán hình ảnh học không cho ra quyết định chính xác. Nội soi cho phép phẫu thuật viên nhìn thấy và "sờ" được các cấu trúc bên trong khớp gối do đó cho chẩn đoán chính xác. Nội soi dùng để kiểm chứng mức độ tin cậy của các phương tiện chẩn đoán hình ảnh học khác.

2. Phẫu thuật cắt sụn chêm hoặc khâu sụn chêm bị rách khi có chỉ định phẫu thuật. Cho đến nay người ta đã chứng minh rằng phẫu thuật cắt sụn chêm bằng nội soi có kết quả tốt hơn mổ hở.

Triệu chứng điển hình của rách sụn chêm trong khớp gối là đau khi đi đứng hoặc bị "kẹt" khớp gối

nghĩa là bệnh nhân có thể gập gối nhưng không thể duỗi gối ra được và phải lựa thế để duỗi gối ra, đôi khi không thể duỗi gối ra và phải nội soi cấp cứu để cắt sụn chêm.

3. Phẫu thuật tái tạo dây chằng chéo trước trong tổn thương đứt dây chằng chéo trước của gối. Đây là kỹ thuật dùng sợi gân bánh chè hoặc gân chân ngỗng để thay thế dây chằng chéo trước bị đứt (dây chằng chéo trước không có khả năng lành khi được khâu lại).

Triệu chứng của đứt dây chằng chéo trước trong khớp gối là đau hoặc mất vững khi đi. Khởi đầu là một chấn thương vùng gối đôi khi không nặng nhưng ở tư thế xoay, gối sưng lên, không thể gập gối hoặc rất đau khi gập gối. phim X- quang thường không phát hiện được gì và hay được chẩn đoán bong gân gối. thời gian sau, gối có thể được gập duỗi tốt nhưng bắt đầu xuất hiện triệu chứng đau hoặc mất vững, bệnh nhân hay bị "sụp" gối khi đi, lên xuống bậc thang khó khăn.

Khám lâm sàng thường phát hiện được với test Lachman hoặc jerk test. Chụp MRI thường cho phép khẳng định chẩn đoán nhưng không bắt buộc khi thăm khám đã thấy rõ triệu chứng. Đứt dây chằng chéo trước nếu không điều trị sẽ làm khớp gối mau bị hư và gây đau.

4. Nội soi hỗ trợ việc lấy các dị vật trong khớp gối như các mảnh sụn trong bệnh lý viêm sụn tách rời.

5. Trong các bệnh lý viêm khớp gối như viêm khớp dạng thấp làm cho các bao hoạt mạc dày lên, khớp gối sưng to do tràn dịch, làm giảm tác dụng của thuốc kháng viêm, người ta dùng dụng cụ và với sự hỗ trợ của nội soi cắt bao hoạt mạc, cải thiện việc điều trị bằng thuốc kháng viêm.

6. Trong các gãy xương đơn giản vùng mâm chày hay bánh chè, với sự trợ giúp của nội soi, phẫu thuật viên có thể mổ nắn và kết hợp xương với độ chính xác cao do nhìn thấy trực tiếp mặt khớp.

7. Các trường hợp đau khớp gối do thoái hóa ở giai đoạn sớm, việc cắt các mảnh sụn, bao khớp bị rách do thoái hóa, bơm rửa khớp gối làm kéo dài thời gian không đau của khớp gối. có thể cấy ghép các tế bào sụn nuôi để phục hồi mặt khớp. Đây là phẫu thuật hứa hẹn mang nhiều cải thiện trong cuộc chiến chống lại sự thoái hóa mặt sụn khớp do tuổi già hoặc vì lý do nào đó như chấn thương... trước khi đi đến chỉ định thay khớp gối nhân tạo.

BS TĂNG HÀ NAM ANH

Giảng viên Đại Học Y Dược TP Hồ Chí Minh